

Creative
Europe
Desk Polska

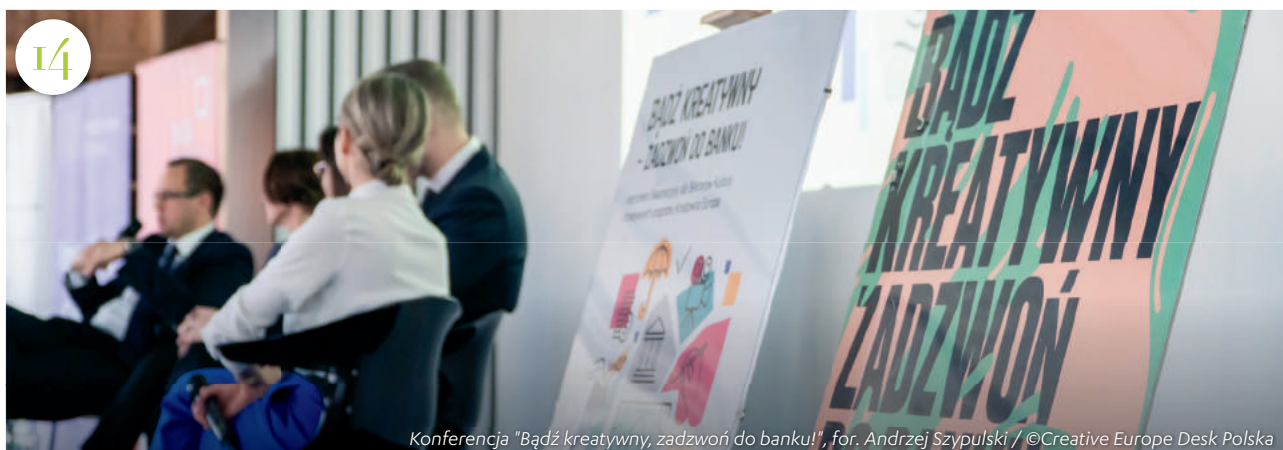
Magazyn

Creative Europe Desk Polska

Miejsce przy królewskim stole, laureat nagrody Europa Nostra 2019 w kategorii Edukacja, sztuka i zwiększanie świadomości, fot. Marcin Mastyskanz / Flickr CC BY-NC-SA 2.0

nr 2/2019

05

VARIA

- 05 Filmy MEDIA na festiwalu w Cannes
- 06 Nagroda Literacka Unii Europejskiej EUPL 2019
- 07 Nagroda Unii Europejskiej w dziedzinie dziedzictwa kulturowego – Europa Nostra 2019
- 10 Music Moves Europe – pilotażowy program wsparcia sektora muzycznego

I3

INICJATYWY I WSPÓŁORGANIZACJE

- 13 Regionalne spotkania informacyjne programu Kreatywna Europa
- 14 „Bądź kreatywny, zadzwoń do banku” – relacja ze spotkania 10 kwietnia w Warszawie
- 15 Raport z ewaluacji nowych instrumentów finansowych wspierających sektory kreatywne, kultury i audiowizualny
- 16 Instrument Gwarancyjny programu Kreatywna Europa
- 18 Dialog międzykulturowy oraz integracja społeczna migrantów i uchodźców w projektach programu Kreatywna Europa

19

DOFINANSOWANE PROJEKTY

- 19 Więcej niż teatr – rozmowa z Alicją Borkowską z Fundacji Strefa WolnoSłowa, koordynatorką międzysektorowego projektu „Beyond Theater – Creative Platform for Professional Skills”
- 22 Brave Kids – rozmowa z Justyną Warecką ze Stowarzyszenia Kultury Teatralnej „Pieśń Kozła”, koordynatorką projektu „Brave Kids Artistic Instructor Training and Practical Dissemination Project”

26

ROZMOWY

- 26 Rozmowa z Helene Skikos, kierowniczką projektu i-Portunus w Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury

Szanowni Państwo,

w drugim w tym roku numerze Magazynu Creative Europe Desk Polska pragniemy przybliżyć Państwu dwie inicjatywy w ramach programu Kreatywna Europa, które cieszą się coraz większym zainteresowaniem w Polsce i Europie. Na łamach tego wydania kwartalnika przedstawiamy, jak rozwija się pilotażowy program wsparcia sektora muzycznego Music Moves Europe, a także opowiadamy nieco więcej o Instrumencie Gwarancyjnym dla Sektorów Kultury i Kreatywnego programu Kreatywna Europa oraz jego wdrażaniu w naszym kraju.

Na kolejnych kartach magazynu przeczytają Państwo o obecności filmów ze znakiem MEDIA w Cannes, laureatach nagród Unii Europejskiej w dziedzinach dziedzictwa kulturowego oraz literatury, a także podsumowanie regionalnych spotkań informacyjnych naszego programu. Dowiedzą się Państwo również o nadchodzącym seminarium organizowanym przez komponent Kultura wspólnie z Punktem Kontaktowym „Europa dla obywateli”, które dotyczyć będzie kwestii dialogu międzykulturowego oraz integracji społecznej migrantów i uchodźców.

Gośćmi tego wydarzenia będą koordynatorki dwóch projektów dofinansowanych w komponencie Kultura, z którymi wywiady znajdzie Państwo w sekcji „Dofinansowane projekty”. Zapraszamy również do zapoznania się z krótką rozmową z Helene Skikos, kierowniczką projektu mobilności artystów i pracowników sektora kultury i-Portunus w Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury.

Życzymy przyjemnej lektury
Zespół Creative Europe Desk Polska

Filmy MEDIA na festiwalu w Cannes

Podczas tegorocznej, 72. edycji Międzynarodowego Festiwalu Filmowego w Cannes (14–25 maja 2019 r.), w różnych sekcjach festiwalu wyświetlanych było w sumie aż 20 filmów współfinansowanych przez program Kreatywna Europa. Filmy te, w ramach schematów development, fundusze koprodukcyjne oraz dystrybucja, otrzymały w sumie 1,5 mln euro.

O Złotą Palmę konkurowało sześć filmów ze znakiem MEDIA, trzy tytuły znalazły się w sekcji *Un Certain Regard*. W sekcji *Quinzaine des Réalisateurs* można było obejrzeć trzy filmy wsparte w ramach programu Kreatywna Europa, natomiast w sekcji *Semaine de la Critique* było ich aż pięć.

Oficjalna selekcja

- „Ból i blask”, Pedro Almodóvar (Hiszpania)
- „Il Traditore”, Marco Bellocchio (Włochy)
- „Le Jeune Ahmed”, Jean-Pierre i Luc Dardenne’owie (Belgia)
- „Little Joe”, Jessica Hausner (Austria, UK, Niemcy)
- „Sorry we missed you”, Ken Loach (UK)
- „La Gomera”, Corneliu Porumboiu (Rumunia, Francja, Niemcy)

Un Certain Regard

- „Les Hirondelles de Kaboul”, Zabou Breitman i Eléa Gobé Mévellec (Francja, Luksemburg)
- „Port Authority”, Danielle Lessovitz (Francja, USA)
- „La famosa invasione degli orsi in Sicilia”, Lorenzo Mattotti (Włochy, Francja)

Poza konkursem

- „Diego Maradona”, Asif Kapadia (UK)

Cannes Classics Documentaries

- „Forman vs Forman”, Helena Třeštková (Czechy, Francja)
- „La passione di Anna Magnani”, Enrico Cerasuolo (Włochy, Francja)

Quinzaine des Réalisateurs

- „Huo Zhe Chang Zhe”, Johnny Ma (Chiny, Francja)
- „The orphanage”, Shahrbanoo Sadat (Dania, Afganistan, Francja, Luksemburg, Niemcy)
- „Tlameess”, Ala Eddine Slim (Tunezja, Francja)

Semaine de la Critique

- „Ceniza negra”, Sofia Quirós Ubeda (Kostaryka, Argentyna, Chile, Francja)
- „Hvítur, Hvítur Dagur”, Hlynur Pálmason (Islandia, Dania, Szwecja)
- „Vivarium”, Lorcan Finnegan (Irlandia, Belgia, Dania)
- „Lucía en el limbo”, Valentina Maurel (Belgia, Francja, Kostaryka)

Pokaz specjalny w ramach Semaine de la Critique

- „Litigante”, Franco Lolli (Kolumbia, Francja)

Jak co roku oprócz filmów ze wsparciem MEDIA program Kreatywna Europa był obecny również na targach Marché du Film. Wśród wydarzeń organizowanych na stoisku MEDIA znalazły się liczne dyskusje, konferencje oraz szereg showcase’ów, których tematyka dotyczyła takich kwestii, jak trafiające do nowych rynków, promowanie filmów na festiwalach i platformach VOD czy praw autorskich. Jeden dzień na stoisku poświęcony był w całości tematyce kobiet w filmie i branży audiowizualnej. Dodatkowo na stoisku odbyło się kilka spotkań poświęconych wybranym schematom dofinansowania w kompetencji MEDIA.

Jak zawsze na festiwalu gościło również Europejskie Forum Filmowe. Tym razem debata odbyła się pod hasłem „A Europe of talents: empowering creativity”.

Nagroda Literacka Unii Europejskiej

22 maja ogłoszono laureatów Nagrody Literackiej Unii Europejskiej 2019 (EUPL), której celem jest zwrócenie uwagi na kreatywność i bogactwo europejskiej literatury współczesnej, promocja i obieg literatury na terenie Europy oraz zwiększanie zainteresowania zagranicznymi utworami literackimi. Wśród 14 laureatów tegorocznej nagrody znalazła się publikacja z Polski – nagrodzona została powieść „Frajda” Marty Dzido.

Laureatami EUPL 2019 zostali:

- Laura Freudenthaler, „Geistergeschichte”, 2019 (Austria)
- Piia Leino, „Taivas”, 2018 (Finlandia)
- Sophie Daull, „Au grand lavoir”, 2018 (Francja)
- Réka Mán-Várhegyi, „Mágneshegy”, 2018 (Węgry),
- Beqa Adamashvili, „ამ ომბანში ყველა კვდება”, 2018 (Gruzja)
- Nikos Chryssos, „Kenourgia Mera”, 2018 (Grecja)
- Jan Carson, „The Fire Starters”, 2019 (Irlandia),
- Giovanni Dozzini, „E Baboucar guidava la fila”, 2018 (Włochy)
- Daina Opolskaitė, „Dienų piramidės”, 2019 (Litwa)
- Marta Dzido, „Frajda”, 2018 (Polska)
- Tatiana Țîbuleac, „Grădina de sticlă”, 2018 (Rumunia)
- Ivana Dobráková, „Matky a kamionisti”, 2018 (Słowacja)
- Haska Shyyan, „За спиною”, 2019 (Ukraina)
- Melissa Harrison, „All Among The Barley”, 2018 (Wielka Brytania).

Ceremonia wręczenia nagród odbędzie się 2 października 2019 roku w Pałacu Sztuk Pięknych BOZAR w Brukseli. Wezmą w niej udział wszyscy zwycięscy autorzy.

Historia i cele nagrody

Nagroda Literacka Unii Europejskiej przyznawana jest corocznie od 2009 roku z intencją zwrócenia uwagi na kreatywność i różnorodność bogactwa współczesnej literatury europejskiej w zakresie fikcji literackiej. Głównymi celami nagrody są: wzmocnienie obiegu literatury w Europie, zwiększenie transgranicznej sprzedaży książek oraz wzbudzenie zainteresowania zagranicznymi utworami literackimi. Dzięki wyróżnieniu utwory docierają do szerszej, międzynarodowej publiczności.

Nagroda przyznawana jest autorom powieści, którzy nie są jeszcze rozpoznawalni międzynarodowo, lecz ich książki wnoszą dużą wartość do świata literatury, a dotychczasowy dorobek potwierdza ich profesjonalizm. Nagroda umożliwia im promowanie twórczości w Europie, zaś możliwości przekładu na inne języki i wydanie w innych krajach zapewnia program Kreatywna Europa w ramach obszaru grantowego Tłumaczenia literackie.

W ciągu dekady istnienia nagrody zostało nią uhonorowanych 108 autorów z 41 krajów. W ubiegłym roku, w celu uczczenia jej dziesięciolecia, ogłoszony został konkurs „Europejskie historie”, otwarty dla wszystkich laureatów EUPL. W 2015 roku laureatką z Polski została Magdalena Parys za powieść „Magik”; w 2012 roku Nagrodę otrzymał Piotr Paziński za powieść „Pensjonat”. Pierwszym polskim laureatem był zaś Jacek Dukaj nagrodzony w 2009 roku za powieść „Lód”.

Nagroda Literacka Unii Europejskiej, wspierana przez Komisję Europejską, jest organizowana przez konsorcjum utworzone przez Europejską i Międzynarodową Federację Księgarzy, Radę Pisarzy Europejskich oraz Federację Wydawców Europejskich.

EUROPEAN UNION
PRIZE FOR LITERATURE

Nagrody Unii Europejskiej w dziedzinie dziedzictwa kulturowego / Europa Nostra 2019

21 maja Komisja Europejska oraz stowarzyszenie Europa Nostra ogłosiły zdobywców nagród Unii Europejskiej w dziedzinie dziedzictwa kulturowego – Europa Nostra 2019. Najważniejsze wyróżnienie w zakresie dziedzictwa kulturowego zdobyć mogą architekci, rzemieślnicy, specjaliści z zakresu dziedzictwa kulturowego, wolontariusze, instytucje publiczne oraz prywatne, a także lokalne społeczności. Nagrody za imponujące osiągnięcia w dziedzinie konserwacji zabytków, badań naukowych, ochrony dziedzictwa oraz edukacji, szkoleń i podnoszenia świadomości otrzymało w tym roku 25 laureatów z 16 krajów.

Sztolnia „Królowa Luiza” w Zabrzu. © Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu, Flickr, CC BY-NC-SA 2.0

Polskie projekty wyróżnione Europa Nostra 2019

Wśród nagrodzonych inicjatyw znalazły się dwa projekty z Polski: Sztolnia „Królowa Luiza” w Zabrzu uhonorowana została w kategorii „konserwacja”, a laureatem w kategorii „edukacja, szkolenie i zwiększanie świadomości” został projekt Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie „Miejsce przy królewskim stole”, realizowany w ramach programu Kreatywna Europa komponent Kultura.

Nagroda specjalna

Komisja Europejska i stowarzyszenie Europa Nostra ogłosiły również nagrodę specjalną w dziedzinie dziedzictwa kulturowego, którą uhonorowano paryską straż pożarną. Miejscy strażacy we współpracy z policją i ekspertami w dziedzinie ochrony zabytków dzielnie i umiejętnie walczyli z płomieniami, które spustoszyły katedrę Notre Dame w nocy 15 kwietnia i skutecznie ochronili główną konstrukcję zabytku oraz bezcenne artefakty w jego wnętrzu przed całkowitym zniszczeniem.

LAUREACI NAGRÓD W 2019 ROKU

W KATEGORIACH:

Konserwacja:

- Zamek Montreuil-Bonnin, Francja
- Fortyfikacje w Mutso, Gruzja
- Kaplica Świętego Całunu w Turynie, Włochy
- Bazylika św. Bawona w Haarlemie, Holandia
- Sztolnia „Królowa Luiza” w Zabrzu, Polska
- Pawilon Prezentacji Odkryć Archeologicznych, Celje, Słowenia
- Lithica – kamieniołom S'Hostal, Minorka, Hiszpania
- Kaplica pałacu Partal w Alhambrze, Hiszpania
- Portal Chwały, Santiago de Compostela, Hiszpania
- Średniowieczny spichlerz na dziesięcinę w Ingatorp, Szwecja
- Wiejski dom Yr Ysgwrn w Trawsfynydd, Walia, Wielka Brytania

Badania:

- Solak1: Model archeologii predykcyjnej, Armenia/Włochy
- VERONA: Van Eyck Research in Open Access, Belgia
- RomArchive – Cyfrowe Archiwum Romów, Niemcy

Aktywna działalność na rzecz dziedzictwa kulturowego:

- VVIA – Flamandzkie Stowarzyszenie Archeologii Przemysłowej, Belgia
- Fortidsminneforeningen – National Trust of Norway, Norwegia

Edukacja, szkolenia i zwiększanie świadomości:

- Centrum Technologii Kreatywnych TUMO, Erywań, Armenia
- Radar historyczny 1938, Wiedeń, Austria
- Muzeum Drewnianych Okrętów w Betinie, Chorwacja
- Pomnik Europy, Niemcy
- Projekt „Stewards of Cultural Heritage”, Niemcy
- Greckie Ścieżki Kultury, Ateny, Grecja
- Commonlands: Mapowanie kultury w obszarach alpejskich, Park Narodowy Val Grande, Włochy
- Projekt „Le Dimore del Quartetto”, Mediolan, Włochy
- „Miejsce przy królewskim stole”, Warszawa, Polska

Nagrodami Europa Nostra uhonorowane zostały także wybitne projekty w dziedzinie dziedzictwa kulturowego z dwóch państw europejskich, które nie uczestniczą w programie Kreatywna Europa:

Konserwacja:

- Centrum Badań nad Wykopaliskami Gözlükule, Uniwersytet Boğaziçi, Tarsus, Turcja

Zasługi z tytułu poświęcenia na rzecz dziedzictwa:

- Léonard Gianadda, Martigny, Szwajcaria

Lithica – kamieniołom S'Hostal, Minorca, Fot. Lluís Bertran, Flickr, CC BY-NC-SA 2.0

Ceremonia wręczenia nagród

Laureaci Nagród Europa Nostra zostaną uhonorowani podczas ceremonii Europejskich Nagród Dziedzictwa, której gospodarzami będą komisarz UE Tibor Navracsics i maestro Plácido Domingo. Uroczystość zorganizowana pod patronatem prezydenta Francji Emmanuela Macrona odbędzie się 29 października w Paryżu, podczas Europejskiego Kongresu Dziedzictwa Kulturowego. W trakcie ceremonii siedmiu laureatów zostanie uhonorowanych Grand Prix, zostanie także ogłoszony zdobywca nagrody publiczności.

Historia i cel nagrody Europa Nostra

Nagroda Unii Europejskiej w dziedzinie dziedzictwa kulturowego – Europa Nostra została ustanowiona przez Komisję

Europejską w 2002 roku. Od początku organizacją związanej z nią przedsięwzięcia zajmuje się stowarzyszenie Europa Nostra. Nagroda przyczyniła się do wzmocnienia sektora dziedzictwa kulturowego w Europie poprzez wskazywanie najlepszych praktyk, wspieranie transgranicznej wymiany wiedzy i budowanie sieci partnerów. Przyniosła też duże korzyści zwycięzcom, w tym większą rozpoznawalność na świecie i w kraju, dalsze finansowanie i zwiększenie liczby odwiedzających. Ponadto podniosła w społeczeństwie poziom świadomości na temat wspólnego dziedzictwa, podkreślając jednocześnie jego nieodłącznie europejski charakter. Nagrodę Unii Europejskiej w dziedzinie dziedzictwa kulturowego – Europa Nostra dofinansowuje program Kreatywna Europa.

Zaproszenie do składania zgłoszeń do nagród na 2020 rok zostanie opublikowane w czerwcu 2019 roku. Zapraszamy na stronę www.europanostra.org, gdzie uzyskać można wszystkie szczegółowe informacje na temat nagrody, tegorocznych zwycięzców oraz jej kolejnej odsłony.

Music Moves Europe - pilotażowy program wsparcia sektora muzycznego

W 2019 roku Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego otwórz nabor wniosków oraz opublikuje zaproszenia do składania ofert w ramach Music Moves Europe, inicjatywy Komisji Europejskiej skupionej na wsparciu sektora muzycznego. Program stanowi rozwinięcie działań zainicjowanych w 2018 roku.

Kultura europejska obfituje w różne dziedziny sztuki. Muzyka stanowi jej bardzo ważny element, świadczy o dziedzictwie i bogactwie Starego Kontynentu, jest ważnym narzędziem promującym różnorodność kulturową oraz skutecznym narzędziem miękkiej dyplomacji.

Wyzwania europejskiego ekosystemu muzycznego

Europejski ekosystem muzyczny jest fragmentarycznym, zróżnicowanym i złożonym krajobrazem, z różnicami strukturalnymi pomiędzy głównymi grupami oraz podsektorami (m.in. muzyka na żywo, muzyka klasyczna i inne). Opiera się on w dużej mierze na małych i średnich przedsiębiorstwach, posiada duży potencjał rozwoju oraz ulega ciągłej zmianie w erze digitalizacji: powstają nowe kanały dystrybucji, ważną rolę odgrywają silni gracze cyfrowi, innowacyjne start-upy oraz nowe modele biznesowe. Sektor ten podlega ciągłej adaptacji, jeśli chodzi o sposób tworzenia muzyki, jej produkcję, dystrybucję, konsumpcję oraz monetyzację. W ciągle zmieniającym się świecie Europa nadal jest silnym globalnym graczem i wnosi wiele wartości do światowej muzyki. Konsumpcja muzyki wzrasta na całym kontynencie, a wpływy europejskiego przemysłu muzycznego rosną, szczególnie w kontekście streamingu oraz występów na żywo. Zakłada się, że tendencja ta będzie się utrzymywać. Jednocześnie przed sektorem muzycznym nadal stoją wyzwania oraz rysują się zagrożenia jego głównych atutów: kreatywności, różnorodności oraz konkurencyjności.

Wsparcie dla sektora muzycznego

Działania i inicjatywy podejmowane wcześniej na poziomie narodowym nie zawsze przynosiły wystarczające rezultaty oraz nie zawsze okazywały się skuteczne w rozumieniu globalnej natury rynku muzycznego i jego schematów konsumpcyjnych. W związku z tym zaistniała potrzeba, aby działania dotyczące kreatywności, różnorodności oraz konkurencyjności branży zostały wsparte przez Unię Europejską. Pod koniec 2015 roku Komisja Europejska rozpoczęła dialog z przedstawicielami europejskiego sektora muzycznego, którego celem była identyfikacja głównych wyzwań branży oraz możliwych sposobów stawienia im czoła z uwzględnieniem funduszy Unii Europejskiej. Dyskusje te oraz działania Komisji Europejskiej promujące różnorodność i konkurencyjność europejskiego sektora muzycznego zostały ujęte w ramy inicjatywy „Music Moves Europe”. W 2018 roku zostały wdrożone pierwsze działania przygotowawcze zaproponowane przez Komisję Europejską, a w tym roku zostały uzupełnione i są kontynuowane. Mają na celu przetestowanie odpowiednich praktyk z uwzględnieniem ukierunkowanego unijnego systemu finansowania sektora muzycznego w ramach następnej generacji programów – po roku 2020. Działania te przyczynić się mają do zapewnienia wsparcia europejskiemu sektorowi muzycznemu w takich dziedzinach, jak dystrybucja offline i online, rozwój artystów i repertuarów, profesjonalizacja i edukacja, a także eksport muzyki europejskiej poza Stary Kontynent.

Music Moves Europe

Music Moves Europe to pilotażowy program Komisji Europejskiej, którego efektem będzie nowy sposób wsparcia branży muzycznej. Inicjatywa realizowana jest w czterech wymiarach: wsparcia finansowego, realizowania założeń międzysektorowego podejścia do współpracy w obszarze sektora muzycznego, dialogu z reprezentantami branży oraz poprzez powołanie nowej nagrody Music Moves Talent Awards. Działania te mają przynosić korzyści branży muzycznej i uzupełniać istniejące już możliwości finansowania w programie Kreatywna Europa (Projekty współpracy europejskiej, Sieci europejskie, Platformy europejskie), skupiając się przy tym na podkreśleniu różnorodności europejskiej muzyki, konkurencyjności sektora muzycznego, a także zwiększeniu dostępu obywateli do muzyki w całej jej różnorodności. Poza kontynuowaniem działań przygotowawczych zapoczątkowanych w 2018 roku w dziedzinach „szkolenia” i „eksport” w 2019 roku wdrażane są działania w nowych obszarach, tj. „obiekty muzyczne”, „współtworzenie”, „skutki zdrowotne” i „edukacja muzyczna”.

Sześć konkretnych celów Music Moves Europe

Działania przygotowawcze w 2019 roku mają sześć konkretnych celów:

- opracowanie wsparcia programowego w dziedzinie profesjonalizacji i szkoleń młodych muzyków i specjalistów w sektorze muzycznym, koncentrującego się na umiejętnościach związanych z biznesem (kontynuacja i rozwijanie działań podjętych w 2018 roku);
- testowanie możliwości działania opracowanych w ramach strategii eksportu muzyki europejskiej w celu wspierania jej międzynarodowego sukcesu na świecie (kontynuacja i rozwijanie działań podjętych w 2018 roku);
- promocja zrównoważonej dystrybucji muzyki na żywo poprzez współpracę między małymi i średniej wielkości klubami muzycznymi w celu stymulowania innowacyjnych modeli współpracy oraz zwiększenia roli i tożsamości obiektów muzycznych w społeczności lokalnej;
- wspieranie kreatywności i rozwoju talentów w sektorze muzycznym poprzez europejskie inicjatywy współtworzenia;
- zwiększenie wiedzy na temat zagadnień dotyczących zdrowia twórców europejskiej branży muzycznej;
- promowanie innowacyjnych podejść w dziedzinie edukacji muzycznej i uczenia się poprzez współpracę między sektorami muzycznym i edukacyjnym.

Działania przygotowawcze w ramach Music Moves Europe w 2019 roku:

- Professionalisation and training
- Export of European music
- Co-operation of small music venues
- Co-creation
- Health and wellbeing of music creators
- Music education and learning.

Professionalisation and training

W odpowiedzi na potrzebę profesjonalizacji w sektorze muzycznym planowane jest wsparcie warsztatów, w ramach których młodzi profesjonalści rozwiną umiejętności związane z biznesem (np. umiejętności cyfrowe, ekonomiczne, zarządzania), potrzebne do rozwoju kariery w zmieniającym się środowisku biznesowym.

Inicjatywa ta jest skierowana do organizacji publicznych lub prywatnych, które prowadzą uznaną działalność szkoleniową lub edukacyjną z doświadczeniem w branży muzycznej lub współpracujące z partnerami z sektora muzycznego. Organizacje te muszą mieć siedzibę zarejestrowaną w jednym z kwalifikujących się krajów w ramach programu Kreatywna Europa (komponent Kultura).

Szacunkowy budżet inicjatywy wynosi 900 000 euro, a maksymalna stawka współfinansowania wynosi 80%. Zaproszenie do składania ofert zostanie opublikowane w pierwszej połowie 2019 roku.

Export of European music

Europejski sektor muzyczny musi radzić sobie z ogromną fragmentacją narodową, z barierami językowymi, które utrudniają promocję i widoczność repertuaru muzycznego ponad granicami państw w Europie i poza nią. W ramach działań przygotowawczych Music Moves Europe w 2018 roku Komisja Europejska zapoczątkowała badanie mające na celu opracowanie strategii eksportu muzyki europejskiej. Jego wyników należy się spodziewać pod koniec 2019 roku. Celem wezwania w 2019 roku będzie sprawdzenie ustaleń i założeń z przeprowadzonego badania, ukierunkowane na działania dotyczące widoczności, komercjalizacji i dystrybucji, w tym np. promocję muzyki europejskiej na międzynarodowych targach muzycznych, festiwalach i konferencjach. Działanie to będzie realizowane w drodze zaproszenia do składania ofert, które zostanie opublikowane w drugiej połowie 2019 roku. Maksymalny budżet inicjatywy szacowany jest na 400 000 euro.

Co-operation of small music venues

Kluby muzyczne są ważnymi miejscami dla lokalnych społeczności i przemysłu muzycznego. Dobrze funkcjonująca scena klubowa jest niezbędna do rozwoju zdrowego ekosystemu muzycznego i generuje liczne korzyści kulturowe, gospodarcze i społeczne. Zmieniające się trendy w konsumpcji muzyki oraz wymagające regulacje, w połączeniu z trendami rozwoju miast, takimi jak gentryfikacja, stanowią wyzwanie dla wielu klubów. W związku z tym wprowadzane działania dotyczyć będzie identyfikacji i wspierania innowacji oraz długofalowego rozwoju projektów współpracy między małymi klubami muzycznymi, a także między małymi klubami muzycznymi a jednostkami publicznymi. Jego celem jest zwiększenie zdolności klubów do skutecznego sprostania wyzwaniom regulacyjnym i rynkowym oraz wzmocnienie prężności oraz konkurencyjności małych obiektów muzycznych.

Inicjatywa ta jest skierowana do organizacji publicznych lub prywatnych, prowadzących kluby muzyczne mieszczących do 400 osób, które posiadają zarejestrowaną siedzibę w jednym z kwalifikujących się krajów w ramach programu Kreatywna Europa (komponent Kultura).

Szacowany budżet zaproszenia wynosi 600 000 euro, a maksymalna stawka współfinansowania wynosi 90%. Termin składania zgłoszeń zostanie podany w pierwszej połowie 2019 roku.

Co-creation

Programy rezydencji oraz warsztatów artystycznych są doskonałymi okazjami do zaprezentowania różnorodności kulturowej Europy poprzez muzykę. Mogą się one przyczynić do rozwoju nowych praktyk artystycznych, innowacyjnych kreacji oraz badań, są sposobem do zachęcania ludzi do myślenia poza ich własnymi granicami i kontekstami poprzez stymulowanie współpracy transgranicznej oraz międzygatunkowej. W ramach rozwoju tych działań planowane jest wsparcie innowacyjnych schematów dla muzyków i profesjonalistów, opartych na zasadach współtworzenia lub rezydencji, otwartych dla wszystkich gatunków muzycznych, oraz współpracy pomiędzy podgatunkami muzycznymi.

Inicjatywa ta jest skierowana do organizacji publicznych lub prywatnych z odpowiednim doświadczeniem w sektorze muzycznym, wiedzą i zdolnościami organizowania obozów albo warsztatów dotyczących współtworzenia muzyki i rezydencji muzycznych. Siedziba organizacji musi znajdować się w jednym z kwalifikujących się krajów w ramach programu Kreatywna Europa (komponent Kultura).

Działanie będzie realizowane poprzez otwarte zaproszenie do składania wniosków. Szacowany budżet programu wyniesie 400 000 euro, a maksymalna stawka współfinansowania wynosi 85%. Zaproszenie zostanie opublikowane w drugiej połowie 2019 roku.

Health and wellbeing of music creators

Profesjonalne wykonywanie muzyki to złożona umiejętność, wymagająca fizycznej i psychicznej odporności na sytuacje stresogenne. Zawodowe problemy zdrowotne specjalistów sektora muzycznego mogą przybierać różne formy – to m.in. zaburzenia mięśniowo-szkieletowe, ubytek słuchu spowodowany hałasem, uszkodzenie głosu, zaburzenia snu, lęk ogólny lub ten związany z występami oraz depresja. Inicjatywa ma na celu przeprowadzenie badania na temat

konkretnych zagrożeń dla zdrowia muzyków. Program ma określić wymagania, w których obliczu stają twórcy, oraz fizyczny i psychiczny wpływ, jaki na nich wywierają. Celami działania są: przyczynienie się do zapobiegania niekorzystnym problemom zdrowotnym związanym z wydajnością i tworzeniem muzyki oraz ich leczenie, poprzez mapowanie dobrych praktyk w tym zakresie na obszarze Unii Europejskiej. Działanie to będzie realizowane w drodze zaproszenia do składania ofert, które zostanie opublikowane w drugiej połowie 2019 roku. Szacowany budżet programu wyniesie 150 000 euro.

Music education and learning

Badania wykazały, że edukacja muzyczna przynosi wiele korzyści, m.in. w rozwoju kompetencji społecznych, wspierania integracji społecznej i zwiększania kreatywności.

Celem działania będą: przetestowanie innowacyjnych podejść do współpracy sektorów edukacji i muzycznego oraz promocja przykładów dobrych praktyk przy pełnym poszanowaniu odpowiedzialności krajów członkowskich za treści nauczania i organizację systemów edukacyjnych.

Inicjatywa ta jest skierowana do organizacji publicznych lub prywatnych, które wykażą się odpowiednią specjalistyczną wiedzą w zakresie sektorów edukacji i muzyki, mają możliwość organizacji innowacyjnych projektów o wymiarze europejskim i posiadają zarejestrowaną siedzibę w jednym z kwalifikujących się krajów w ramach programu Kreatywna Europa (komponent Kultura).

Szacowany budżet zaproszenia wynosi 300 000 euro, a maksymalna stawka współfinansowania wynosi 80%. Termin zgłoszeń zostanie ogłoszony w pierwszej połowie 2019 roku.

Nagroda Music Moves Europe

W celu wsparcia promocji sektora muzycznego zostały powołane nowe nagrody Unii Europejskiej, Music Moves Europe Talent Awards. Wyróżnienie jest przyznawane w dziedzinie muzyki popularnej i współczesnej. Corocznie honoruje ona wschodzących artystów, którzy tworzą nowe, europejskie brzmienia. Music Moves Europe Talent Awards, zastępujące European Border Breakers Awards (EBBA) w roli europejskiej nagrody dla młodych talentów muzycznych, współfinansowane są przez program Kreatywna Europa ze wsparciem Gminy Groningen, Prowincji Groningen oraz holenderskiego Ministerstwa Edukacji, Kultury i Nauki. Nagrody przyznawane są przez Eurosonic Noorderslag (ESNS) i festiwal Reeperbahn we współpracy z Yourope, European Broadcasting Union (EBU), Independent Music Companies Association (IMPALA), International Music Managers Forum (IMMF), Liveurope, Live DMA, European Music Exporters Exchange (EMEE) oraz Digital Music Europe (DME).

Szczegółowe informacje dotyczące naborów wniosków, harmonogramu działań, kryteriów oceny aplikacji oraz dokumentacja konkursowa dostępne będą na stronie Komisji Europejskiej. W przypadku szczegółowych pytań należy kontaktować się z Dyrektoriatem Generalnym ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury pod adresem: eac-music-moves-europe@ec.europa.eu.

INFO DAY

programu Kreatywna Europa

Regionalne spotkania informacyjne programu Kreatywna Europa

W pierwszym półroczu 2019 roku Creative Europe Desk Polska przeprowadziło dwa regionalne spotkania informacyjne adresowane do przedstawicieli sektorów audiowizualnego, kultury i kreatywnego. Z informacjami dotyczącymi programu Kreatywna Europa odwiedziliśmy Toruń (25 kwietnia) i Kraków (28 maja). Podczas spotkań wprowadziliśmy uczestników w założenia i cele programu Kreatywna Europa, priorytety i wytyczne dla obszarów grantowych komponentów MEDIA i Kultura, a także sposób składania wniosków o dofinansowanie.

Na każdym ze spotkań gościliśmy przedstawicieli polskich organizacji, instytucji i firm, które współrealizowały – bądź jako liderzy, bądź partnerzy – projekty dofinansowane w ramach programu Kreatywna Europa. Zaprezentowali oni uczestnikom realizowane projekty, opowiedzieli o współpracy międzynarodowej oraz podzielili się doświadczeniami z pracy i prowadzenia projektu w ramach programu Kreatywna Europa.

Przedsięwzięcia, które mogliśmy poznać, to:

- „Spectrum 2016 – Transnational Light” (komponent Kultura) – Krzysztof Szatkowski z Toruńskiej Agendy Kulturalnej opowiedział o inicjatywie, której celem było projektowanie instalacji świetlnych, wymiana artystów specjalizujących się w tworzeniu prac świetlnych i pracy z publicznością za ich pomocą, a także realizacja międzynarodowych festiwali światła i budowanie ich publiczności;

- „Sounds of Changes” (komponent Kultura) – Monika Widzicka z Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie przedstawiła projekt mający na celu dokumentowanie zmian w sferze dźwiękowej, zachodzących pod wpływem nowych technologii, w tym dźwięków współczesnych miast i obszarów (po)przemysłowych – również w kontekście wykorzystania dźwięków do ilustrowania ekspozycji muzealnych; działaniom towarzyszyły koncerty, prelekcje, spacer;
- „ArtCoMe: Art & Contemporary Me. Artwork as a medium building European identity” (komponent Kultura) – Joanna Hojda-Pepaś z krakowskiego Międzynarodowego Centrum Kultury zaprezentowała projekt dotyczący postrzegania dziedzictwa kulturowego oraz sztuki awangardowej ostatniej dekady Austro-Węgier i pierwszej dekady po odzyskaniu niepodległości w krajach należących do Grupy Wyszehradzkiej;
- development dokumentu kreatywnego „Wiatr – thriller dokumentalny” (komponent MEDIA) – Maciej Kubicki, współtwórca firmy Telemark sp. z o.o., opowiedział o rozwoju projektu filmu dokumentalnego w reżyserii Michała Bielawskiego, który miał w tym roku premierę.

Zachęcamy do udziału w spotkaniach informacyjnych programu Kreatywna Europa – poza możliwością zdobycia aktualnych informacji o programie czy skonsultowania pomysłu na projekt stwarzają one przestrzeń do nawiązania nowych kontaktów i partnerstw oraz wymiany doświadczeń i dobrych praktyk.

Najbliższe spotkanie informacyjne poświęcone możliwości zdobycia dofinansowania w ramach obu komponentów programu Kultura i MEDIA to ogólnopolski Info Day programu Kreatywna Europa. Już teraz zapraszamy na wydarzenie, które odbędzie się na jesieni tego roku – szczegółowe informacje oraz formularz zapisów udostępnimy na naszej stronie internetowej: www.kreatywna-europa.eu.

Konferencja „Bądź kreatywny, zadzwoń do banku!”,
for. Andrzej Szypulski / ©Creative Europe Desk Polska

„Bądź kreatywny, zadzwoń do banku!” – relacja ze spotkania o Instrumencie Gwarancyjnym dla Sektorów Kultury i Kreatywnych

10 kwietnia 2019 roku w Warszawie w Centrum Konferencyjno-Biznesowym Concept 13, na ostatnim piętrze Domu Handlowego Vitkac, odbyło się spotkanie informacyjne „Bądź kreatywny – zadzwoń do banku!” organizowane przez Creative Europe Desk Polska we współpracy z BGK – Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Partnerem wydarzenia był Krajowy Punkt Kontaktowy ds. Instrumentów Finansowych Programów Unii Europejskiej.

Spotkanie, adresowane przede wszystkim do przedsiębiorców z sektorów kultury i kreatywnych (CCS – z ang. *cultural and creative sectors*), poświęcone było instrumentowi gwarancyjnemu programu Kreatywna Europa, którego celem jest zapewnienie dostępu do finansowania małym i średnim przedsiębiorstwom mającym siedzibę i prowadzącym działalność w krajach uczestniczących w programie.

Wydarzenie otworzyła dyrektor Creative Europe Desk Polska, Małgorzata Kielkiewicz, która odczytała list Lucii Recalde, szefowej departamentu ds. przemysłu audiowizualnego i komponentu MEDIA programu Kreatywna Europa w Dyrekcji

Generalnej ds. Sieci Komunikacyjnych, Treści i Technologii Komisji Europejskiej. O działaniu instrumentu i procesie jego wdrażania w Polsce opowiedzieli następnie przedstawiciele Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego – Artur Rzepiński, Mandate Management Institutional Business Development, oraz Banku Gospodarstwa Krajowego – Mateusz Olszak, dyrektor Biura Rozwoju i Sprzedaży w Departamencie Gwarancji i Poręczeń BGK. Raport pt. „Bankowalność sektorów kultury i kreatywnych w Polsce” zaprezentował Arkadiusz Lewicki z Krajowego Punktu Kontaktowego ds. Instrumentów Finansowych Programów Unii Europejskiej.

W drugiej części spotkania odbył się panel dyskusyjny z przedstawicielami części banków kredytujących, które oferować będą kredyty z gwarancją Kreatywnej Europy. Jego gośćmi byli Aleksandra Podobińska-Durka (Alior Bank SA), Piotr Ciriń (PKO Bank Polski SA), Jolanta Gniatkowska (SGB-Bank SA) oraz Mateusz Olszak (Bank Gospodarstwa Krajowego). Spotkanie zakończyło się sesją Q&A, podczas której obecni na sali przedstawiciele sektorów zadawali zaproszonym gościom pytania dotyczące tego nowego narzędzia finansowego.

Raport z ewaluacji nowych instrumentów finansowych wspierających sektory kreatywne, kultury i audiowizualny

10 kwietnia tego roku Komisja Europejska opublikowała obszerny raport z ewaluacji *ex ante* nowych instrumentów finansowych wspierających sektory kreatywne, kultury i audiowizualne. Dokument „Ex-ante evaluation of new financial instruments for SMEs, mid-caps and organisations from the cultural and creative sectors” to niemal 240-stronicowy opis kwestii związanych z finansowaniem tytułowych sektorów oraz problemów, z jakimi się borykają.

We wstępie do raportu stwierdza się, że sektory kultury i kreatywne w Europie wciąż doświadczają trudności z dostępem do finansowania kapitałowego nowych działań oraz napotykać przeszkody w otrzymywaniu pożyczek czy kredytów. Wśród wskazanych barier najczęstsze to trudność w określeniu wartości nienamacalnych aspektów działalności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) działających w sektorach kultury i kreatywnych oraz brak doświadczenia biznesowego czy skalowalności.

Jednocześnie badanie wyraźnie pokazuje, że wsparcie sektorów kultury i kreatywnych z Unii Europejskiej w ramach programu Kreatywna Europa, w wysokości 1,46 mld euro w latach 2014–2020, było ogromnie ważne dla MŚP doświadczających trudności z dostępem do finansowania. Przedsiębiorstwa te ze szczególnym zainteresowaniem przyjęły ustanowienie w 2016 roku instrumentu gwarancji programu Kreatywna Europa, który – według oczekiwań – ma zwiększyć finansowanie pożyczek o około 1 mld euro dla firm i organizacji działających w tych sektorach. Jak dotąd łącznie już 800 MŚP w 12 krajach otrzymało wsparcie w ramach 600 umów.

Raport zwraca uwagę na odbiorców instrumentu gwarancyjnego programu Kreatywna Europa, analizując różnice związane z krajem pochodzenia, podsektorem, z którego się wywodzą, stażem czy pułapem zatrudnienia. Wśród spostrzeżeń odnotowuje, że choć dotychczas wspierane MŚP wywodziły się z szerokiego kręgu podsektorów kultury i kreatywnych, niemal połowa wszystkich beneficjentów pochodziła z sektora audiowizualnego. Tam też trafiło niemal trzy czwarte funduszy.

W części dotyczącej rekomendacji na przyszłość autorzy raportu wskazują na przydatność połączenia instrumentów finansowych i wsparcia technicznego w ramach nowego programu InvestEU. Oprócz zwiększania dostępności instrumentu gwarancyjnego dla sektorów kultury i kreatywnych, dostępne narzędzia mogłyby zakładać współinwestowanie w ramach innych form, takich jak fundusze *venture capital* czy finansowanie przez anioły biznesu, przy uzupełnieniu przez crowdfunding kapitałowy. Sektory kultury i kreatywne to istotna gałąź gospodarki, mająca także znaczenie dla promocji różnorodności kulturowej i rozwoju społecznego w Europie. Biorąc pod uwagę 8,5 mln miejsc pracy, które odpowiadają 4,5% PKB, są trzecim co do wielkości źródłem zatrudnienia w Unii Europejskiej.

Cały raport jest dostępny na stronie Urzędu Publikacji Unii Europejskiej:

<https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/935e114a-5687-11e9-a8ed-01aa75ed71a1/language-en>.

BĄDŹ KREATYWNY – ZADZWOŃ DO BANKU!

Instrument Gwarancyjny dla Sektorów Kultury
i Kreatywnych programu Kreatywna Europa

Instrument Gwarancyjny programu Kreatywna Europa

30 czerwca 2016 roku na mocy „Planu Inwestycyjnego dla Europy” podpisane zostało porozumienie pomiędzy Komisją Europejską a Europejskim Funduszem Inwestycyjnym w sprawie wdrożenia instrumentu gwarancji dla sektorów kultury i kreatywnych w ramach programu Kreatywna Europa. Na ten cel Komisja Europejska przeznaczyła początkowo 121 mln euro. Następnie kwota ta zwiększona została o kolejne 60 mln euro z Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych. Europejski Fundusz Inwestycyjny, do którego działań należy zarządzanie inicjatywą, uruchomił natomiast gwarancje i regwarancje dla pośredników finansowych.

Instrument Gwarancyjny programu Kreatywna Europa to pierwsze rozwiązanie dla sektorów kultury i kreatywnych o tak szerokim zasięgu. Jego celem jest poprawa dostępu do finansowania kredytem bankowym małych i średnich przedsiębiorców działających w sektorach kreatywnych i kultury, mających siedzibę i działających w krajach uczestniczących w programie. Gwarancje te przeznaczone są dla polskich firm, które ze względu na specyfikę działalności i brak wymaganych przez banki zabezpieczeń miały dotychczas trudności z dostępem do finansowania.

Od początku trwania inicjatywy podpisanych zostało już w sumie 12 umów (11 o zasięgu krajowym i jedna międzynarodowa) w 9 krajach uczestniczących. Przez ten czas w ramach regwarancji już ponad 800 europejskich przedsiębiorstw zostało wspartych w całej Europie, przy 1,1 mld euro udostępnionego finansowania.

27 września 2018 roku w Warszawie Europejski Fundusz Inwestycyjny oraz BGK – Bank Gospodarstwa Krajowego podpisały umowę regwarancji dla małych i średnich firm, otwierając możliwość skorzystania z Instrumentu Gwarancyjnego programu Kreatywna Europa również polskim przedsiębiorcom.

Kolejnym etapem po podpisaniu umowy były intensywne rozmowy BGK z zainteresowanymi bankami kredytującymi, a także cykl spotkań typu capacity building – prowadzonych przez specjalistów z firm Deloitte oraz KEA – dla przedstawicieli sektora finansowego, mające ułatwić im i pogłębić ich rozumienie sektorów kultury i kreatywnych działających na innych zasadach niż wiele innych sektorów.

W chwili obecnej kredyty z gwarancją programu Kreatywna Europa dostępne są już w Alior Banku oraz Bankach Spółdzielczych SGB. Instrument będzie dostępny również w innych bankach kredytujących, które w najbliższym czasie podpiszą umowę o współpracy z BGK.

Procedura uzyskania gwarancji jest niezwykle prosta – wniosek o gwarancję przedsiębiorca składa razem z wnioskiem o kredyt w banku kredytującym, który zawarł z BGK umowę o współpracę. Gwarancje w Polsce mogą zabezpieczyć do 80% kwoty kredytu obrotowego lub inwestycyjnego, a prowizja za udzielenie gwarancji wynosi jedynie 0,25% w skali roku od kwoty gwarancji.

INSTRUMENT – LICZBY I FAKTY:

MECHANIKA INSTRUMENTU GWARANCYJNEGO DLA CCS:

KRAJE Z PODPISANYMI UMOWAMI:

KRAJ	POŚREDNIK
Hiszpania	CERSA
Rumunia	Libra Internet Bank
Francja	Bpifrance oraz IFCIC
Belgia	PMV oraz Start SA
Czechy	Komerční Banka
Włochy	CDP
Polska	BGK
Dania	Vaekstfonden
Portugalia	CGD

NA JAKĄ DZIAŁALNOŚĆ?

- ✓ dziedzictwo kulturowe, archiwa, biblioteki, muzea
- ✓ książki i prasa
- ✓ architektura
- ✓ sztuki wizualne – rzeźbiarstwo, malarstwo, renowacja, fotografia, projektowanie mody, biżuterii, mebli, wzornictwo przemysłowe, rękodzieło artystyczne
- ✓ sztuki performatywne – sztuki teatralne, koncerty, opery, festiwale, taniec
- ✓ sztuki audiowizualne i multimedia – produkcja filmów i programów telewizyjnych, postprodukcja, dystrybucja filmów, gry video, radio, muzyka

(cała lista kwalifikowalnych kodów PKD na stronie BGK)

KRYTERIA DOSTĘPU DLA KLIENTÓW:

Podstawowe:

1. Posiadanie zdolności kredytowej
2. Spełnienie kryteriów przedsiębiorcy według definicji UE

Kryteria CCS:

1. Rozwój projektu CCS
2. Kod PKD działalności gospodarczej klienta = kwalifikowalny kod PKD
3. Przedsiębiorca działał w obszarze CCS – ostatnie 24 mies.
4. Przedsiębiorca otrzymał finansowanie dłużne – ostatnie 24 mies.
5. Przedsiębiorca otrzymał nagrodę CCS – ostatnie 24 mies.
6. Przedsiębiorca zgłosił prawa – ostatnie 24 mies.
7. Przedsiębiorca otrzymał ulgę podatkową w ramach CCS – ostatnie 24 mies.

* Więcej informacji o działaniu Instrumentu Gwarancyjnego oraz warunków ubiegania się o kredyt w ramach inicjatywy uzyskać można w Banku Gospodarstwa Krajowego oraz w siedzibach wybranych banków kredytujących.

Dialog międzykulturowy oraz integracja społeczna migrantów i uchodźców w projektach programu Kreatywna Europa

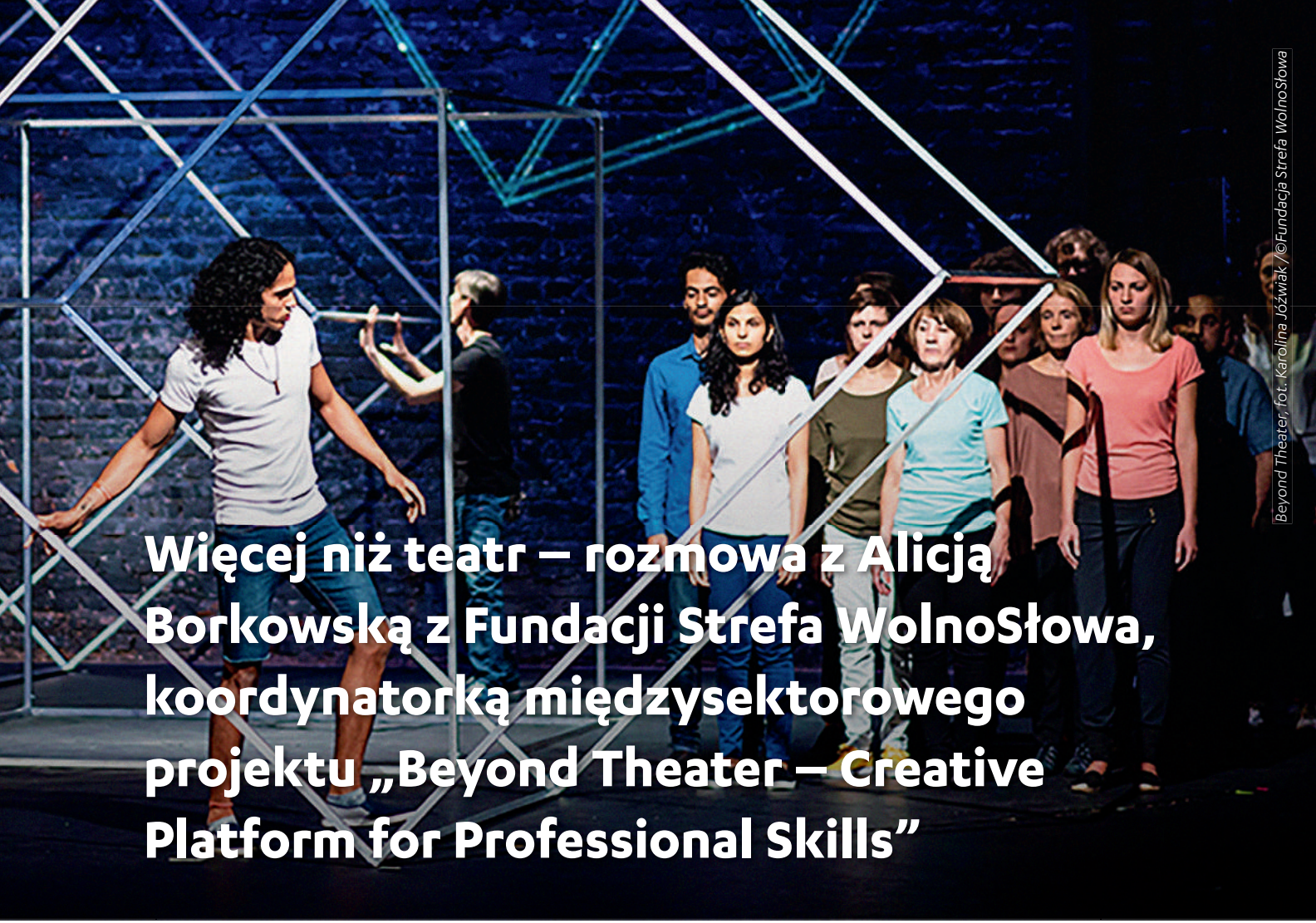
W zeszłym roku do priorytetów obszaru grantowego Projekty współpracy europejskiej w komponencie Kultura został włączony priorytet dialogu międzykulturowego oraz integracji społecznej migrantów i uchodźców. Działania międzynarodowe realizujące ten priorytet powinny przyczyniać się do integracji społecznej migrantów i uchodźców w Europie, sprzyjać dialogowi międzykulturowemu i międzyreligijnemu, wspierać poznanie międzykulturowe, ukazywać wielość i różnorodność kultur, budować szacunek i akceptację pomiędzy kulturami i tradycjami. Ponadto mają w sposób aktywny i podmiotowy angażować społeczność migrantów i uchodźców, łączyć osoby wywodzące się z różnych środowisk i kultur, wykorzystywać potencjał twórczy oraz zwiększać aktywny udział migrantów i uchodźców w życiu kulturalnym.

Wprowadzenie specjalnego priorytetu do Projektów współpracy europejskiej dopiero w 2018 roku nie oznacza, że w ramach programu Kreatywna Europa nie były wcześniej realizowane międzynarodowe projekty na rzecz różnorodności kulturowej, oparte na dialogu i edukacji międzykulturowej, aktywnie włączające migrantów i uchodźców w życie społeczności poprzez kulturę i sztukę. Dialog międzykulturowy był zawsze obecny w programie i był podstawą wszystkich działań opartych na współpracy międzynarodowej. Ponadto w 2016 roku Komisja Europejska ogłosiła specjalny nabór projektów na rzecz wsparcia integracji uchodźców (*Refugee integration projects*) w ramach części międzysektorowej programu Kreatywna Europa, tj. łączącej działania sektora kultury i audiowizualnego.

Prezentujemy rozmowy z koordynatorkami dwóch projektów na rzecz integracji i dialogu międzykulturowego, które zostały zrealizowane dzięki wsparciu programu Kreatywna Europa: **Justyną Warecką** ze **Stowarzyszenia Kultury Teatralnej „Pieśń Kozła”**, lidera projektu „**Brave Kids Artistic Instructor Training and Practical Dissemination Project**” oraz **Alicją Borkowską** z **Fundacji Strefa WolnoSłowa**, lidera „**Beyond Theater – Creative Platform for Professional Skills**”. Mamy nadzieję, że staną się inspiracją dla Państwa do przygotowania wraz z partnerami zagranicznymi międzynarodowych działań w obszarze dialogu międzykulturowego i integracji społecznej, współtworzenia z migrantami i uchodźcami kultury i sztuki oraz budowania wzajemnego szacunku pomiędzy kulturami i tradycjami.

Ponadto 11 lipca 2019 roku zapraszamy do Warszawy na seminarium tematyczne poświęcone dialogowi międzykulturowemu oraz integracji społecznej migrantów i uchodźców w projektach kulturalnych i społecznych, które współorganizujemy z Punktem Kontaktowym programu „Europa dla obywateli”. Podczas seminarium goście będą przedstawiciele Stowarzyszenia Kultury Teatralnej „Pieśń Kozła” oraz Fundacji Strefa WolnoSłowa, którzy opowiedzą o zrealizowanych działaniach i podzielą się doświadczeniem projektowym, a instruktorzy artystyczni Brave Kids poprowadzą dla Państwa warsztat metodą Brave Kids!

Szczegóły dotyczące seminarium tematycznego są dostępne na naszej stronie internetowej: www.kreatywna-europa.eu.

Więcej niż teatr – rozmowa z Alicją Borkowską z Fundacji Strefa WolnoSłowa, koordynatorką międzysektorowego projektu „Beyond Theater – Creative Platform for Professional Skills”

Jak zaczęła się Państwa przygoda z realizacją projektów międzynarodowych?

Zaczęło się w 2011 roku – założyliśmy wtedy fundację, aby zrealizować pomysł na międzykulturowe warsztaty teatralne, które angażowałyby zarówno osoby pochodzenia polskiego, jak i społeczności migranckie i uchodźcze czy osoby ubiegające się o azyl, cudzoziemców i cudzoziemki, którzy mieszkają w Warszawie. To pomysł, który pojawił mi się w głowie jeszcze kilka lat przed założeniem fundacji – tego typu działania realizowałam w Bolonii, gdy pracowałam w Teatro dell'Argine. Organizowaliśmy tam warsztaty dla uchodźców, migrantów i społeczności lokalnej, a także w ośrodkach dla uchodźców. Po pięciu latach pracy w tamtym miejscu chciałam robić to samo z teatrami w Polsce. Udało się – ze znajomymi z Akademii Teatralnej skrzyknęliśmy się, żeby rozpocząć działania. Pomysł chwycił, spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem ze względu na to, że brakowało inicjatyw, które tworzyłyby przestrzeń spotkania i współdziałania Polaków i obcokrajowców w obszarze sztuki, przestrzeń do kontaktu opartego na relacji partnerskiej.

Jak Państwa działania na rzecz integracji migrantów i uchodźców poprzez sztukę rozwinęły się przez lata?

Założyliśmy fundację dokładnie z myślą o tym, aby realizować działania teatralne przede wszystkim z osobami o pochodzeniu innym niż polskie. W 2012 roku na pierwsze warsztaty przyszło 70 osób, a ich uczestnicy i uczestniczki – Polacy i cudzoziemcy – byli bardzo zaangażowani, co upewniło nas, że jest ogromne zainteresowanie i zapotrzebowanie na tego

typu inicjatywy. Pierwsze projekty to były działania lokalne, tj. stricte w Warszawie, z organizacjami partnerskimi ze stolicy. Tutaj muszę zaznaczyć, że od początku ściśle współpracowaliśmy z lokalnymi organizacjami od lat działającymi na rzecz uchodźców, m.in. Fundacją „Ocalenie” czy Fundacją Rozwoju „Oprócz Granic”, które bardzo nam pomagały w dotarciu do migrantów i uchodźców oraz zapraszaniu ich do udziału w projektach. Po pewnym czasie staliśmy się organizacją rozpoznawalną wśród społeczności cudzoziemskiej w Warszawie, więc dziś my z kolei możemy kontaktować z innymi organizacjami osoby, które potrzebują porady prawnej, kursu języka, pomocy w znalezieniu zatrudnienia czy terapii. Naszym głównym celem od zawsze była działalność artystyczna, która przy okazji może służyć przepracowaniu ciężkich doświadczeń, np. ucieczki przed wojną i podróży uchodźczej, oraz pomóc odnaleźć się migrantom i migrantkom w społeczności kraju, do którego przybyli i przybyły. Nasze warsztaty sprawiły, że część osób faktycznie rozpoczęła swoją drogę artystyczną tutaj, w Polsce i kontynuowała ją na różnych kursach. My natomiast od początku wychodziliśmy z założenia, że nie jesteśmy szkołą artystyczną ani nie działamy po to, aby stworzyć stały zespół aktorski. Zależało nam przede wszystkim na przyciąganiu nowych grup osób, które mogłyby uczestniczyć w projektach i skorzystać czy to z warsztatów teatralnych, czy audiowizualnych.

Od początku naszym założeniem była realizacja działań o ponadgranicznym charakterze – zarówno we współpracy międzynarodowej, jak i opartych na poznawaniu życia społecznego i politycznego różnych krajów poprzez historie

Beyond Theater, fot. Karolina Łóźniak / © Fundacja Strefa Wolno Słowa

konkretnych osób uczestniczących w naszych działaniach. Było dla nas oczywiste, że aby dowiedzieć się czegoś o świecie, chcemy współpracować z organizacjami z zagranicy współtworzącymi projekty artystyczne ze społecznościami uchodźczymi i migranckimi – takimi naszymi organizacjami bliźniaczymi.

Realizowaliście również projekty ze środków unijnych.

Pierwsze wsparcie ze środków unijnych pozyskaliśmy z dawnego programu „Młódzież w działaniu”, dla projektu Inicjatywy młodzieżowej „Azyl Warszawa”. Potem zorganizowaliśmy kilka Wymian młodzieżowych. To, oprócz realizacji pomysłów, pozwoliło nam sprawdzić się w organizacji i we współpracy międzynarodowej. Kolejne projekty ze środków Unii Europejskiej to już bardziej rozbudowane działania w programie „Europa dla obywateli” – przede wszystkim oparte na badaniach, warsztatach artystycznych z grupami wielokulturowymi „The City Ghettos of Today” o miejskich gettach, w których żyją grupy mniejszościowe. Projekt realizowany był we współpracy z wieloma organizacjami i instytucjami z siedmiu miast: Warszawy, Paryża, Helsinek, Berlina, Bolonii, Mediolanu i Antwerpii. Inny projekt to „European History Atlas Under Construction”, w którym kontynuowaliśmy naszą współpracę z organizacjami partnerskimi z Bolonii, Paryża i Antwerpii na rzecz wykluczonych społeczności, tym razem badając i „zderzając” historie nowo przybyłych, np. z terenów objętych wojną, z opowieściami tubylców z doświadczeniem wojennym, np. seniorów pamiętających II wojnę światową, uchodźstwo, migracje, przesiedlenia czy też czas po wojnie, prześladowania, opresje systemu. Chcieliśmy pokazać wspólne doświadczenie, aby odczarować dzisiejsze postrzeganie uchodźców i uchodźczyń. Dziś uczestniczymy też w koor-

dynowanym przez partnerów z Włoch projekcie „Atlas of Transitions. New geographies for a cross-cultural Europe”, dofinansowanym w ramach programu Kreatywna Europa, polegającym na produkcji spektakli, organizacji warsztatów, działań badawczych i animacyjnych na rzecz zwiększania wiedzy o migracji i uchodźstwie.

W 2016 roku przygotowali Państwo i złożyli z partnerami projekt „Beyond Theater – Creative Platform for Professional Skills” w ramach konkursu w części międzysektorowej programu Kreatywna Europa na projekty na rzecz wsparcia integracji uchodźców. Jak rozwinął on wcześniej działania?

Po realizacji wspomnianych projektów wiedzieliśmy, że chcemy dalej współpracować z kilkoma organizacjami w tym obszarze, łączyć spotkania międzynarodowe i pracę ze społecznościami lokalnymi, pogłębiać nasz warsztat pracy, wzbogacać metody, wymieniać się dobrymi praktykami, rozwijać nasz potencjał i *know-how*. Jednocześnie chcieliśmy się zastanowić, czy my również, dzięki naszym inicjatywom, możemy wesprzeć społeczność migrancką i uchodźczą nie tylko w odnalezieniu się w danym kraju, jego kulturze i języku, lecz także na rynku pracy. Chcieliśmy stworzyć kompleksowy projekt, zakładający nie tylko kontynuację wcześniejszych działań artystycznych i tworzenie spektakli, lecz także nowe inicjatywy służące rozwinięciu przez uchodźców i uchodźczynie profesjonalnych umiejętności, np. tworzenia scenografii, oprawy świetlnej czy akustycznej wydarzeń artystycznych, w celu znalezienia pracy w sektorze kultury. Cieszymy się, że nasza wieloletnia międzynarodowa współpraca partnerska sprawdza się, że robimy razem nowe

rzeczy, że uczymy się od siebie nawzajem i wspieramy w działaniach na rzecz osób z doświadczeniem migracji i uchodźstwa. Cały czas rozbudowujemy też sieć współpracy w naszych krajach, budujemy i zdobywamy zaufanie organizacji czy instytucji, np. ośrodków dla cudzoziemców. Cieszymy się też, że nasze propozycje angażują uczestników, aktywizują ich, zmieniają życie.

Jak docieracie do migrantów i uchodźców?

Działamy już od kilku lat i nasze przedsięwzięcia stały się bardziej rozpoznawalne. Nieocenionym zasobem są kontakty w sieci organizacji działających z migrantami i uchodźcami, takich jak Fundacja Rozwój „Oprócz Granic”, Fundacja „Ocalenie”, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, Fundacja dla Somalii. To właśnie dzięki działaniu w sieci informacje o naszych projektach docierają do naszej grupy docelowej. Poza tym sami aktywnie poszukujemy nowych osób, np. wśród uczestników i uczestniczek kursów języka polskiego. Współpracujemy też od lat m.in. z Ośrodkiem dla cudzoziemców na warszawskim Targówku, prowadząc zajęcia dla jego mieszkańców. Jeśli chodzi o bezpośrednie działanie ze społecznościami migranckimi, to aspekt językowy jest ważny – dbamy o to, aby w grupach warsztatowych było tłumaczenie na inne języki. Prowadzimy warsztaty w kilku językach i stawiamy na wzajemną pomoc i wspólne dążenie do zrozumienia. To sami uczestnicy i uczestniczki często tłumaczą zadania warsztatowe. Poprzez pracę ze słowem (na warsztatach teatralnych pracujemy ze słowem, tworzymy teksty, dyskutujemy, improwizujemy) uczestnicy poprawiają swoje umiejętności językowe. Dbamy o to, by nikt nie czuł się wykluczony z powodu nieznamości języka i niemożności komunikacji. Tworzymy teatr, więc porozumiewamy się też niewerbalnie, a nieporozumienia staramy się przekształcić w potencjał twórczy. Również materiały promocyjno-informacyjne dotyczące naszych działań przygotowujemy w różnych językach.

Na bazie wieloletniego doświadczenia pracy w obszarze dialogu międzykulturowego, edukacji międzykulturowej i integracji jakie są – Państwa zdaniem – najważniejsze kwestie wymagające przepracowania, np. przez społeczności lokalne?

Mamy dużo do przepracowania: gdy zaczynaliśmy kilka lat temu nasze działania, społeczności były bardziej otwarte na Innego, nie oceniano z góry społeczności migranckich, przypisując im jakieś szczególne cechy. Polacy i Polki byli dużo bardziej ciekawi innych kultur i nie bali się ich, nie byli do nich źle nastawieni. W ostatnich latach ten dyskurs zmienił się w wielu krajach europejskich, obcokrajowcy stali się przedmiotem mowy nienawiści, nasiliły się ataki na tle rasistowskim, przemoc słowna, odhumanizowanie. Zamknęliśmy się na inne kraje, inne kultury, inne doświadczenia. Musimy pracować nad odwróceniem tego procesu stygmatyzowania migrantów i uchodźców, „odkłamać” ich zły obraz, pracować nad zmianą postrzegania, języka, jakim mówi się o nich i negatywnego do nich nastawienia. Musimy otworzyć ludzi na nowo, pokazać, że różnorodność kulturowa jest niesamowicie wartościowa, że poznawanie innych, nowych perspektyw na świat jest fascynujące, inne doświadczenia kulturowe otwierają głowy, poszerzają horyzonty – spotkania z osobami z innych kultur, tradycji są jak podróże do tych krajów.

Wielu potencjalnych wnioskodawców do programu Kreatywna Europa ma obawy przed podjęciem współpracy międzynarodowej. Co by im Pani doradziła?

Warto zacząć działania od lokalnych projektów, aby sprawdzić się organizacyjnie, kompetencyjnie i komunikacyjnie. Następnie przejść do współpracy międzynarodowej – nie od razu jako lider, ale jako partner w projekcie – także, aby poznać siebie we współdziałaniu na poziomie międzynarodowym, sprawdzić, czy ten typ pracy nam odpowiada. Dopiero później przejąć inicjatywę jako organizacja leaderska i koordynująca przedsięwzięcia międzynarodowe. Poza tym angażować się i współtworzyć tylko i wyłącznie projekty, co do których ma się 100% przekonanie, w których sens wierzy się w 100%.

Jakie macie plany na przyszłość?

W ostatnim czasie przeprowadziliśmy mały research dotyczący możliwości i warunków zatrudnienia migrantów i uchodźców w krajach Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem Czech, Słowacji i Polski. Chcielibyśmy, właśnie w ramach tego partnerstwa, przeprowadzić porównanie warunków zatrudnienia migrantów i uchodźców w tych trzech krajach, sprawdzić, czy mobilność pracowników w Unii Europejskiej działa w przypadku migrantów i uchodźców, jak wygląda zatrudnienie osób spoza niej. To wszystko, oczywiście, poprzez działania teatralne.

Dziękujemy serdecznie za rozmowę i życzymy Państwu wielu sukcesów w realizacji zaplanowanych przedsięwzięć!

ALICJA BORKOWSKA – założycielka Fundacji Strefa WolnoSłowa, autorka i koordynatorka projektów teatralnych, reżyserka, kuratorka wydarzeń artystycznych, animatorka kultury.

**Brave Kids – rozmowa z Justyną Warecką
ze Stowarzyszenia Kultury Teatralnej
„Pieśń Kozła”, koordynatorką
projektu „Brave Kids Artistic Instructor
Training and Practical Dissemination
Project”**

Projekt Brave Kids powstał w 2009 roku. Jak zaczęła się przygoda, która trwa do dziś?

Projekt artystyczno-edukacyjny Brave Kids wyrósł z etosu pracy naszego stowarzyszenia – tu zawsze ważne było zanurzanie się w kultury tradycyjne i szukanie inspiracji dużo dalej niż we własnym środowisku. Zaczęło się od wrocławskiego Teatru Pieśń Kozła. Kolejnym krokiem było stworzenie Brave Festival – Przeciw Wypędzeniom z Kultury, czyli festiwalu ludzi odważnych, ludzi, którzy mówią skąd pochodzą, jakie są ich wartości, jaka jest ich tradycja, duchowość. Cały dochód z festiwalu jest przekazywany na projekty edukacyjne prowadzone przez międzynarodową organizację charytatywną ROKPA z siedzibą w Szwajcarii, która od prawie 40 lat prowadzi projekty edukacyjne dla dzieci najbardziej potrzebujących, m.in. w Nepalu, Zimbabwie, Republice Południowej Afryki, a w Polsce – m.in. jadłodajnie dla bezdomnych i potrzebujących. Powstanie Brave Kids zainspirował wyjątkowy człowiek, dr Akong Tulku Rinpoche, tybetański uchodźca, który założył w Szkocji pierwszy zachodni ośrodek buddyzmu tybetańskiego, a razem z Leą Wyler, szwajcarską aktorką, także międzynarodową organizację charytatywną ROKPA, która pomaga potrzebującym na całym świecie. Rinpoche stał się inspiracją dla Grzegorza Brała [dyrektora artystycznego Teatru Pieśń Kozła, Brave Festival i Brave Kids – przyp. red.] do pracy z dziećmi z całego świata, do stworzenia platformy ich spotkania, oddania im głosu i przestrzeni do współtworzenia, a przede wszystkim do zaprzyjaźnienia się. Podczas pierwszej edycji Brave Kids spotkały się trzy grupy: z Nepalu, Ugandy i Wrocławia. Do tej pory w projekcie uczestniczyło około 1500 dzieci, ponad 180 dziecięcych i młodzieżowych grup artystycznych z całego świata, a 500 rodzin gościło uczestników w swoich domach. Sam projekt odbywał się w 15 miastach w Polsce i w pięciu za granicą.

Brave Kids to wielowymiarowe działanie. Na czym polegają główne założenia projektu i w jaki sposób jest realizowany?

U podstaw projektu leży przeświadczenie, że w dzieciach tkwi naturalna otwartość na innych, ufność i chęć zaprzyjaźnienia się, pomagania sobie nawzajem, a zatem dzieciństwo to jest najlepszy i naturalny czas na spotkanie międzykulturowe, w atmosferze szacunku dla wszystkich kultur i tradycji. Dzięki takiemu poznawaniu się i porozumieniu możemy mówić o kreowaniu przyjaznego ludzimu świata, o pokoju, zbliżaniu kultur, przełamywaniu barier i niwelowaniu konfliktów. Ponadto język sztuki, który był nam bliski w innych artystycznych działaniach, doskonale sprawdza się w pracy z dziećmi mówiącymi wieloma językami. Podczas warsztatów artystycznych stosujemy model „dzieci uczą dzieci” i tu, pod okiem naszych instruktorów artystycznych, dzieciaki uczą się wzajemnie swoich tańców, piosenek, a nawet elementów rytuałów. A publiczność może oglądać na jednej scenie przygotowane wspólnie przez dzieci spektakle, w których współlistnieją i przeplatają się kultury i tradycje zabarwione dziecięcą radością i spontanicznością.

Od początku istotne było dla nas adresowanie projektu do organizacji kulturalnych czy społeczno-kulturalnych, prowadzących programy na rzecz dzieci w trudnych sytuacjach życiowych – zagrożonych ubóstwem, należących do mniejszości etnicznych i narodowych, żyjących w miejscach konfliktu. To głównie organizacje pozarządowe, które zapraszają dzieci do udziału w różnych inicjatywach realizowanych poprzez kulturę i sztukę, aby poprawić ich los, pokazać lepszą, piękniejszą stronę świata, ale też – edukować je, przekazywać im pozytywne wartości, takie jak empatia, wzajemna pomoc, świadomość wartości kultury tradycyjnej. Z takimi organizacjami nawiązujemy kontakt i współpracujemy. Brave Kids jest również platformą kontaktu, wymiany doświadczeń przez edukatorów i pedagogów z całego świata. Zdarza się i tak, że po spotkaniu podczas Brave Kids zawiązują się nowe partnerstwa i koledzy powołują i rozwijają własne działania, czasami zainspirowane naszymi działaniami.

Projekt ciągle ewoluuje. W jakim kierunku zmierza?

Od lat program Brave Kids rozrasta się i jest realizowany nie tylko we Wrocławiu, lecz także w innych miastach, zarówno w Polsce, jak i za granicą. Dla nas ważne jest to, że nie my wdramy Brave Kids w innych miejscowościach. To lokalne organizacje zgłaszają się do nas zainteresowane realizacją projektu u siebie, bo jest według nich piękny i wartościowy i mają ku temu możliwości. Są to zwykle organizacje pozarządowe, które współpracują z lokalnymi instytucjami kultury czy samorządami. My pozostajemy głównym organizatorem z siedzibą we Wrocławiu.

Dla wszystkich zainteresowanych organizujemy także seminarium kontaktowe, podczas którego przekazujemy nasze *know-how*, przedstawiamy potencjalnym partnerom strukturę, założenia i wartości projektu, jego słabe i mocne punkty. Dbamy o to, aby projekt Brave Kids był spójny, miał wspólny trzon. Jednocześnie w każdym z miejsc, gdzie jest organizowany, wygląda nieco inaczej, bo inne są realia, np. edycje w Tbilisi różnią się trochę od tych we Wrocławiu, Rzeszowie, Warszawie czy Bukareszcie, bo inne są tam społeczności lokalne, inaczej postrzegana, rozumiana jest tam wielokulturowość. Mimo tych różnic za każdym razem staramy się

Trening instruktorów Brave Kids 2017,
fot. Aleksandra Twardowska
/ ©Stowarzyszenie Kultury Teatralnej "Piesń Kozła"

pokazać, że każda kultura jest interesująca, warto ją poznać, a dzieciaki naturalnie nasycają te spotkania spontanicznością i radością.

W 2017 roku otrzymali Państwo dofinansowanie z programu Kreatywna Europa. W jaki sposób to rozwinęło Brave Kids?

W ramach programu Kreatywna Europa otrzymaliśmy dwuletnie dofinansowanie na realizację projektu „Kształcenie instruktorów artystycznych Brave Kids wraz z praktycznym przewodnikiem”. Dzięki niemu udało nam się osiągnąć bardzo ważny cel – rozwój kadry instruktorów Brave Kids, pracującej bezpośrednio z dziećmi, która z wielokulturowością spotyka się na co dzień na warsztatach artystycznych. Zależało nam na rozwijaniu ich kompetencji, aby mogli przekazywać doświadczenie i model pracy Brave Kids kolejnym osobom, które przyłączają się w nowych miastach. Ponadto istotnym rezultatem projektu jest przewodnik online (www.bravekids.pl), który powstał na bazie doświadczeń naszych instruktorów artystycznych, prezentujący nasz model pracy. Jest to kompendium wiedzy dla nowych instruktorów, ale też narzędzie dla organizatorów Brave Kids i każdego, kto pracuje z dziećmi w wielokulturowym środowisku.

Jakie możliwości otworzyła przed Państwem współpraca międzynarodowa w projekcie finansowanym z programu Kreatywna Europa?

Dała nam możliwość rozbudowania Brave Kids, szczególnie o działania związane z instruktorami artystycznymi – ich pracą, treningiem, wymianą pomiędzy doświadczonymi a nowymi instruktorami. Dzięki pracy nad stworzeniem przewodnika mogliśmy realizować wizyty studyjne i dzięki temu zacieśniać współpracę z partnerami, co zaowocowało rozwijaniem projektu w innych krajach – w Gruzji, Rumunii, na Słowacji czy Ukrainie. Praca w różnych krajach i kulturach daje wiele możliwości, pozwala adaptować model pracy do danego środowiska, realiów, w tym edukacyjnych, oraz problemów i barier. Dzięki współpracy w ramach Brave Kids możemy dzielić się naszą dobrą praktyką, tym bardziej, że przewodnik został przetłumaczony na pięć języków.

Wielu potencjalnych wnioskodawców programu Kreatywna Europa ma obawy przed podjęciem współpracy międzynarodowej. Czy dla Państwa trudna była realizacja działań ponad granicami państw?

Znaliśmy już wcześniej naszych partnerów, poza jednym, i nie szukaliśmy nowych podmiotów do udziału w projekcie – z niektórymi już pracowaliśmy od paru lat i rozszerzenie współpracy było naturalnym krokiem. Bez grantu z Kreatywnej Europy nie weszlibyśmy na poziom pełniejszej współpracy, nie rozwinięlibyśmy skrzydeł Brave Kids. Dzięki temu mogliśmy pogłębiać partnerstwo, sprawić, by nasi partnerzy zrealizowali projekt u siebie – bo mogliśmy szkolić ich instruktorów, a także ponosić koszty delegowania instruktorów do innych miast i państw. To był dla nas duży krok do przodu. Projekt, który zaczął się we Wrocławiu, może być teraz przenoszony na każdą szerokość geograficzną, do innego państwa, miasta.

Co było dla Państwa największym wyzwaniem we współpracy międzynarodowej?

Największe wyzwanie związane jest ze współpracą z organizacjami pozarządowymi. Poza tym, że pracują tam wspaniali ludzie, bardzo zaangażowani, wykazujący niestandardowe podejście, skłonni poświęcić swój czas i energię, stowarzyszenia i fundacje borykają się też często z problemami organizacyjnymi – mają za mało pracowników, są przeciążone, niedofinansowane. To typowe problemy NGO-ów: nadmiar aspiracji przy ograniczonych możliwościach, przez co czasami nie udaje się zrealizować wszystkich działań. Na poziomie ludzkim mamy cudownych partnerów, natomiast czasami ktoś deklaruował, że ma większe możliwości niż w rzeczywistości, po czym okazywało się, że nie udało mu się spełnić obietnic, bo niestety nie dostał kolejnego grantu.

Czy jest coś, co chciałaby Pani polecić potencjalnym wnioskodawcom do Kreatywnej Europy przy planowaniu działań międzynarodowych?

Polecam śmiałość i wytrwałość. Nasza aplikacja została przyjęta za drugim podejściem. I mimo pewnej ilości koniecznej „pracy papierkowej” mamy poczucie, że udało nam się zrealizować wartościowe działania i rozwijać Brave Kids w Europie, a także poza nią.

Na jesieni 2018 roku do priorytetów obszaru grantowego Projekty współpracy europejskiej dołączył priorytet „dialog międzykulturowy oraz integracja społeczna migrantów i uchodźców”. To zachęta dla wnioskodawców do tworzenia i realizowania projektów międzynarodowych opartych na edukacji międzykulturowej na rzecz budowania porozumienia różnych kultur, aktywnie włączających

migrantów i uchodźców w życie społeczności europejskich. Państwo realizujecie ten priorytet już od wielu lat!

Tak, okazuje się, że realizujemy ten priorytet poprzez Brave Kids w jego różnych formach. Od pierwszych edycji zapraszaliśmy do udziału dzieci mieszkających w Polsce uchodźców z krajów kaukaskich. W ubiegłym roku zrealizowaliśmy też program „Brave Kids dla Wrocławia” – model pracy Brave Kids przenieśliśmy na spotkania grup z różnych środowisk, żyjących obok siebie, w jednym mieście: mniejszości kulturowe, etniczne, migranci, uchodźcy. Uczestniczyły w nim dzieci z Ukrainy, z mniejszości romskiej mieszkającej we Wrocławiu, a także ze środowiska zagrożonego marginalizacją.

Parę lat temu organizowaliśmy wydarzenie, które nazywa się Akademią Dzieci Świata. Był to program edukacyjny, w którego ramach prowadziliśmy warsztaty dla dzieci w szkołach podstawowych na temat wielokulturowości. Program ten chętnie wdrażamy w miastach, w których pojawia się projekt Brave Kids. Od lat prowadzimy te działania. Projekt Brave Kids jest tak bogaty i ma taki potencjał, że jego realizacja wkracza na bardzo wiele obszarów: wielokulturowości, włączania dzieci z niepełnosprawnościami, aktywizowania różnych środowisk, szczególnie tych zagrożonych marginalizacją. Bardzo ważny jest też dla nas aspekt społeczny, bo nie pracujemy z samymi dziećmi, ale z całymi rodzinami i ich otoczeniem – uczestnicy przyjeżdżający na Brave Kids mieszkają w domach lokalnych rodzin, które na dwa tygodnie stają się dla nich drugą rodziną. Jest to więc przykład wielokulturowości, którą spotyka się każdego dnia, to jest edukacja, która odbywa się nie w warsztacie warsztatowej, ale dzięki życiu pod jednym dachem.

Na bazie Państwa wieloletniego doświadczenia pracy w obszarze dialogu międzykulturowego i edukacji międzykulturowej – jakie są najważniejsze kwestie wymagające przepracowania, np. przez społeczności lokalne? Czy są jakieś szczególne aspekty związane z różnicami kulturowymi, które zwróciły Państwa uwagę?

Różnice oczywiście istnieją i nie staramy się działać przeciwko nim, tylko pokazywać i podkreślać, że „różnimy się pięknie”. Jedną z naszych podstawowych zasad jest szacunek dla wszystkich kultur. Są dla nas interesujące i inspirujące. Uczestnicy projektu – zarówno dzieci, jak i dorośli – podkreślają, że w wyniku spotkania podczas Brave Kids tak wielu odmiennych tradycji niejednokrotnie doceniają i dostrzegają piękno własnej kultury. To bezpośrednie zetknięcie wywołuje w nich poczucie dumy z tego, że są reprezentantami danej społeczności. Dziecko z Polski uczące krakowiaka osoby z Indii, Ugandy czy Gruzji, które są tym żywo zainteresowane, nabiera poczucia dumy z własnej kultury. To obserwujemy niemalże u wszystkich grup i jest to cenny proces doceniania tego, kim jesteśmy i co mamy. Ale także tego, kim są i co reprezentują inni.

Na finiszu projektu realizowanego w ramach dofinansowania z programu Kreatywna Europa co uważa Pani za jego największe osiągnięcie?

Po pierwsze, nasi doświadczeni instruktorzy Brave Kids mogli szkolić nowych trenerów z innych krajów. Po drugie, razem z partnerami i instruktorami mogliśmy współtworzyć nasz przewodnik modelu pracy Brave Kids, który został przetłumaczony na kilka języków i jest dostępny na stronie internetowej www.bravekids.pl. Jest on praktycznym narzędziem,

którym możemy się dzielić z całym światem. To wszystko powoduje, że projekt Brave Kids rośnie i się rozwija. Kolejne miasta i państwa chcą go realizować u siebie. Czasami przygotowania trwają krótko i już w kolejnym roku jest realizowany w nowym miejscu, czasami ten proces trwa dwa, trzy lata, zanim my i partner jesteśmy gotowi, żeby go wspólnie zrealizować. Największym osiągnięciem jest jednak to, że coraz więcej dzieci może się spotkać i zaprzyjaźnić.

Jakie macie Państwo plany na przyszłość?

U nas nieustająco coś „pączkuje”, pojawiają się nowe inicjatywy. Mamy piękny projekt, który nazywa się Brave Kids Reunion. Czyli ponowne spotkanie uczestników Brave Kids, już teraz głównie młodzieży, niejednokrotnie profesjonalnych artystów. Jest to zatem zarówno ponowne zacieśnianie przyjacielskich więzi, jak i podnoszenie artystycznych umiejętności, a przez to głębsza wymiana wielokulturowa. Rozwijamy również Brave Kids Together – projekt inkluzyjny, włączający do wspólnych działań dzieci z niepełnosprawnościami. Prowadzimy też projekt Brave Youth czy Brave Kids Assistant adresowany do młodych ludzi, którzy brali udział w programie Brave Kids jako dzieciaki, a teraz wyrastają na młodych liderów – samodzielnie organizują własne projekty, są asystentami dorosłych pedagogów czy artystów, pomagają młodszym dzieciom. Wspieramy ich w tym, dajemy inspirację poprzez zetknięcie z kolegami z innych krajów czy doświadczonymi instruktorami Brave Kids.

Od dzieci przez młodzież szkolimy nowe kadry instruktorów, pedagogów, animatorów, artystów, który wyrosli na modelu pracy Brave Kids jako dzieciaki, asystenci, by stać się niezależnymi instruktorami bądź twórcami. W ten sposób rośnie międzynarodowa społeczność Brave Kids.

Dziękujemy serdecznie za rozmowę i życzymy Państwu wielu sukcesów w realizacji zaplanowanych przedsięwzięć i rozwoju sieci Brave Kids!

JUSTYNA WARECKA – producent Brave Kids, członek Zarządu Stowarzyszenia Kultury Teatralnej „Pieśń Kozła”, członek Zarządu Stowarzyszenia Charytatywnego ROKPA Polska, kulturoznawca.

Rozmowa z Helene Skikos, kierowniczką projektu i-Portunus w Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury

Mobilność artystów i profesjonalistów sektora kultury wydaje się niezwykle ważną inicjatywą. Co stanowiło punkt wyjścia dla pilotażowego programu mobilności i-Portunus?

Inicjatywa ta została wprowadzona w odpowiedzi na potrzebę podkreślaną przez naszych interesariuszy. Ponadto kilka przeprowadzonych wcześniej badań przekonująco ilustrowało znaczenie i wpływ mobilności na rozwój zawodowy artystów i osób zawodowo zajmujących się kulturą. Taka mobilność znajduje odzwierciedlenie w naszej Nowej Agendzie dla Kultury, opublikowanej w ubiegłym roku, a także w projekcie nowego programu Kreatywna Europa na lata 2021–2027, który Komisja przyjęła w maju 2018 roku. Inicjatywa jest również silnie wspierana przez państwa członkowskie i Parlament Europejski.

Jakie warunki trzeba spełnić, żeby wziąć udział w programie? Kto może aplikować?

O udział w projekcie mogą ubiegać się artyści i profesjonalści z sektora sztuk performatywnych i wizualnych (z wyłączeniem sektora audiowizualnego). Mogą to zrobić za pomocą

elektronicznego formularza zgłoszeniowego znajdującego się na stronie internetowej i-Portunus (www.i-portunus.eu). Wnioskodawcy muszą przygotować niewielką aplikację, która dotyczy podróży do innego kraju uczestniczącego w programie Kreatywna Europa. Projekt musi mieć jasno określony cel, taki jak rozwijanie współpracy międzynarodowej, udział w rezydencji zorientowanej na produkcję, działania na rzecz rozwoju zawodowego, prezentowanie prac w kraju docelowym lub opracowywanie projektów z partnerami w tym kraju. Zaproszenie do składania wniosków zawiera więcej wskazówek dotyczących tego, jakie są oczekiwania, a także listę najczęściej zadawanych pytań, na które odpowiedzi można znaleźć na stronie www.i-portunus.eu. W ramach programu i-Portunus wybranym aplikantom przyznane zostaną kwoty ryczałtowe w zależności od czasu trwania mobilności.

Termin pierwszego naboru zakończył się 15 maja. Czy program cieszy się dużym zainteresowaniem wnioskodawców?

Miło mi poinformować, że i-Portunus jest bardzo popularny. Otrzymaliśmy ponad 1200 zgłoszeń, głównie od artystów, ale także od profesjonalistów z dziedziny kultury. Aplikacje od

reprezentantów sektorów sztuk performatywnych i wizualnych rozkładają się prawie równomiernie. Około jedna trzecia projektów dotyczy mobilności w celu uczestniczenia w rezydencji zorientowanej na produkcję, kolejne 30% wniosków odnosi się do współpracy międzynarodowej, a reszta dotyczy rozwoju zawodowego i prezentacji w kraju docelowym.

Jak geograficznie rozkłada się zainteresowanie projektem – z których krajów nadeszło najwięcej zgłoszeń?

Myślę, że nie jest zaskoczeniem fakt, że przewagę stanowią wnioski pochodzące z większych państw członkowskich UE (Francja – ponad 15%, Włochy – ponad 12%, Niemcy – ponad 10%). Aplikacje z pięciu krajów w tym Ukrainy, Słowenii i Polski stanowiły 2–5% wszystkich wniosków. Jednocześnie było bardzo małe zainteresowanie z kilkunastu krajów uczestniczących w programie, głównie spoza UE. Nie złożono żadnego wniosku z Kosowa czy Czarnogóry. Na podstawie tych wyników konsorcjum, które wdraża i-Portunus, skoncentruje się na rozpowszechnianiu informacji w tych krajach, aby pomóc zwiększyć ich udział w kolejnych dwóch zaproszeniach do składania wniosków.

Kto, Pani zdaniem, jest największym beneficjentem projektu?

Biorąc pod uwagę same liczby, to kobiety mają przewagę, 62% wszystkich wniosków zostało złożonych przez panie. Ponadto i-Portunus jest najbardziej popularny wśród młodszych ludzi, w wieku 25–34 lat (prawie połowa wszystkich aplikacji). Ta grupa, wraz z następnym przedziałem wiekowym (35–44 lat), stanowi 77% wszystkich wnioskodawców.

Jakich rad mogłaby Pani udzielić wnioskodawcom, by skuteczniej mogli korzystać z programu?

Radiłabym dokładnie przeanalizować i przygotować projekt, aby miał rzeczywisty wpływ na osobisty rozwój, karierę i być może stanowił także synergię z przeszłymi lub przyszłymi pracami. Myślę, że znalezienie gospodarza, który będzie zaangażowany w dany projekt, jest bardzo ważne. Równie istotne jest wykorzystywanie nadarżających się okazji. Warto postarać się, aby to nie była jednorazowa współpraca. Warto także planować dalsze wspólne działania, już podczas pobytu w kraju przyjmującym.

Jaki jest planowany efekt programu i-Portunus? Jak wpłynie on na rozwój i pracę artystów i profesjonalistów sektora kultury?

Na poziomie technicznym i-Portunus i dwa kolejne podobne projekty, które będą realizowane w przyszłym roku, mają na celu sprawdzenie, w jaki sposób program Kreatywna Europa od roku 2021 może najlepiej wdrożyć finansowanie mobilności artystów i osób zawodowo zajmujących się kulturą. Jaki wpływ będzie miała taka mobilność, to pytanie za sto punktów. Jest zbyt wcześnie na odpowiedź. Mamy nadzieję, że praca, występy w innym kraju czy koprodukcje przyczynią się do osobistego rozwoju artystów i profesjonalistów z sektora kultury. Mogą dać im dostęp do różnych rynków, pomóc im przyciągnąć nowych odbiorców lub zwolenników, rozpocząć nową lub wzmocnić istniejącą współpracę międzynarodową, otworzyć ich perspektywę zawodowe itp. Mamy nadzieję, że umożliwi to również wszystkim Europejczykom

odkrywanie artystów (i ich dzieł) z innych krajów i w ten sposób przyczyni się do powstania wspólnego europejskiego obszaru kulturowego, charakteryzującego się różnorodnością kulturową. Jak widać na przykładzie programu Erasmus, międzynarodowa mobilność ma istotny wpływ na poziomie osobistym, jest doświadczeniem zmieniającym życie. Mamy nadzieję, że tak też będzie w przypadku osób uczestniczących w programie i-Portunus – że ich doświadczenie będzie skutkowało nowymi możliwościami, często nieplanowanymi, oraz długoterminowymi relacjami.

Inicjatywa i-Portunus jest projektem pilotażowym programu Kreatywna Europa. Jakie działania w zakresie mobilności planowane są w przyszłości?

Tak, i-Portunus jest obecnie projektem pilotażowym i jego rolą jest sprawdzenie, w jaki sposób można zorganizować ten rodzaj mobilności. W przyszłym roku pojawią się dwa kolejne projekty pilotażowe obejmujące mobilność artystów i profesjonalistów w innych sektorach kultury. Po zakończeniu tych eksperymentalnych projektów przeanalizujemy doświadczenia i zalecenia trzech programów pilotażowych, aby przygotować stałe działanie, które zostanie wprowadzone w programie Kreatywna Europa po 2021 roku. W tym przyszłym programie planujemy również zwiększyć naszą globalną międzynarodową współpracę.

HELENE SIKOS od ponad 20 lat pracuje w Komisji Europejskiej, w tym w działach odpowiedzialnych za badania i edukację. W latach 2017–2018 była szefem Biura Współpracy Międzynarodowej. Uniwersytetu Yachay Tech w Ekwadorze. Z początkiem 2019 roku Skikos wróciła do Komisji Europejskiej, gdzie pracuje w Dyrekcji Generalnej ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury. W swojej pracy skupia się nad rozwojem mobilności dla artystów wzorowanym na programie Erasmus oraz zwiększeniem międzynarodowego wymiaru programu Kreatywna Europa.

Kreatywna
Europa

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Creative Europe Desk Polska

Al. Ujazdowskie 41

00-540 Warszawa

tel. + 48 22 44 76 180

www.kreatywna-europa.eu

info@kreatywna-europa.eu